

MORTEN LANGER
MORTEN LAU SMITH

Morten Langer & Morten Lau Smith

Konkurrence- og kundeklausuler

1. udgave, 1. oplag

© GadJura, Thomson Information A/S (ITID A/S), København 1997

ISBN 87-607-0448-9

Omslag/Grafisk tilrettelæggelse: Axel Surland

Sats: NB PrePress, København

Tryk: Nordisk Bogproduktion A.S., Haslev

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Da vi begyndte at skrive denne bog, var vi begge dagligt beskæftiget med ansættelses- og arbejdsret i vort arbejde som advokater på det samme advokatkontor. I forbindelse med dette arbejde savnede vi en samlet fremstilling af de spørgsmål, der opstår i forbindelse med koncipering af konkurrence- og kundeklausuler og ikke mindst den efterfølgende håndtering heraf.

Vi har med denne bog ønsket at afhjælpe denne mangel, således at både de personer og virksomheder, der er eller bliver forpligtet henholdsvis berettiget i henhold til en konkurrence- eller kundeklausul, og de personer eller organisationer, der virker som rådgivere på området, får en rimelig mulighed for at danne sig et overblik over dette retsområde, der synes at få stadigt større betydning.

Selv om vi koncentrerer os om de aftalte konkurrence- og kundeklausuler, har vi fundet det rimeligt at beskrive afgrænsningen over til den loyalitetsforpligtelse, der påhviler medarbejderen blot som følge af ansættelsesforholdets eksistens. Vi har også berørt forholdet til Markedsføringslovens §§ 1 og 10, men denne bog indeholder på ingen måde en udtømmende beskrivelse af disse regler.

Da reguleringen af konkurrence- og kundeklausuler i høj grad finder sted ved retlige standarder, der er meget elastiske og skønsprægede, er der i vidt omfang medtaget henvisninger til og korte referater af domme, idet det efter vor opfattelse kun ved læsning af retspraksis er muligt at danne sig et fyldestgørende indtryk af retstilstanden. Selv om retstilstanden ikke er statisk, har vi i mange tilfælde medtaget henvisninger også til ældre retspraksis dels, fordi dette kan medvirke til at beskrive en udvikling, dels, fordi der i visse sammenhænge stadig kan lægges betydelig vægt på ældre praksis.

Det er vort håb, at bogen kan være til gavn for praktikere inden for området – jurister såvel som ikke-jurister. Det er vor hensigt at revidere bogen med passende mellemrum, hvorfor vi vil være taknemmelige for at modtage kopi af fremtidige afgørelser inden for området.

Vi har skrevet bogen sideløbende med vort sædvanlige arbejde, hvilket

Føroed

har lagt ekstra pres på vore sekretærer Randi Sidenius og Vibeke Lund. Vi takker for den tålmodighed, de har udvist ved de mange redigeringer. Vi takker også stud. jur. Morten Højberg og tidligere stud. jur. nu advokatfuldmægtig Jeppe Jørgensen for deres store indsats i forbindelse med indsamling af domspraksis.

For gennemlæsning af manuskriptet og efterfølgende kritisk og konstruktiv dialog herom takker vi advokat Mariann Norrbom, der har været stærkt medvirkende til, at denne bog blev en realitet.

København, oktober 1997

Morten Langer

Morten Lau Smith

Indhold

KAPITEL 1 · Konkurrence- og kundeklausuler

- 1.1 Afgrænsninger 11
 - 1.1.1 Loyalitetsforpligtelsen i ansættelsesforholdet 11
 - 1.1.1.a Loyalitetsforpligtelsens indhold 12
 - 1.1.1.b Loyalitetsforpligtelsens tidsmæssige udstrækning 19
 - 1.1.2 Markedsføringslovens regler vedrørende ansættelsesforhold 23
- 1.2 Definitioner 29
 - 1.2.1 Konkurrenceklausuler 30
 - 1.2.2 Kundeklausuler 33
- 1.3 Dækningsområde 34
 - 1.3.1 Fagligt dækningsområde 36
 - 1.3.2 Geografisk dækningsområde 38
 - 1.3.3 Omgåelse 39
 - 1.3.3.a Egentlig omgåelse 40
 - 1.3.3.b Anden omgåelse 42

KAPITEL 2 · Funktionærlovens § 18

- 2.1 Anvendelsesområde 45
- 2.2 Betroelseskrav 47
- 2.3 Vederlagskrav 53

KAPITEL 3 · Aftalelovens § 36 og § 38

- 3.1 Aftaleloven 59
- 3.2 Aftalelovens § 36 59
- 3.3 Aftalelovens § 38 62
 - 3.3.1 Aftalelovens § 38, stk. 1 63
 - 3.3.1.a Tidsmæssig udstrækning 66
 - 3.3.1.b Geografisk udstrækning 68
 - 3.3.1.c Andre forhold 73
 - 3.3.2 Aftalelovens § 38, stk. 2 80

- 3.3.2.a Ansættelsesforholdet bringes til ophør af arbejdsgiveren 82
- 3.3.2.b Ansættelsesforholdet bringes til ophør af medarbejderen 85
- 3.3.2.c Tvivlstilfælde 89

KAPITEL 4 · Gyldighedsperiode

- 4.1 Afgrænsninger 91
- 4.2 Ikrafttrædelsestidspunkt 91
 - 4.2.1 Når stillingen fratrædes 92
 - 4.2.1.a Opsigelse uden suspension eller fritstilling 95
 - 4.2.1.b Opsigelse med suspension 96
 - 4.2.1.c Opsigelse med fritstilling 97
 - 4.2.2 Aftalte konkurrencebegrænsninger under ansættelsesforholdets beståen 98
- 4.3 Opsigelse og ophør af klausuler 99
 - 4.3.1 Vederlag 99
 - 4.3.2 Virksomhedsoverdragelse 102

KAPITEL 5 · Konventionalbod og erstatning

- 5.1 Indledning 104
- 5.2 Konventionalbod 104
 - 5.2.1 Nedsættelse 105
 - 5.2.1.a Konkret skade 106
 - 5.2.1.b Arbejdsgiverens adfærd 107
 - 5.2.1.c Indskrænkning i erhvervsfrihed 108
 - 5.2.1.d Forholdets prøvthed 109
 - 5.2.1.e Stykkeforhold/interesser og stillingens karakter 111
 - 5.2.2 Retsvirkning af bodsbetaling 112
 - 5.2.3 Konventionalbod i kombination med erstatning 114
- 5.3 Erstatning 116
 - 5.3.1 Betegnelse 119
 - 5.3.2 Betragtning 121

KAPITEL 6 · Forbud

- 6.1 Indledning 122
- 6.2 Fremgangsmåde og betingelser 124
 - 6.2.1 Generelt 124
 - 6.2.2 Retsstridighed 125
 - 6.2.3 Aktuel eller potentiel risiko 128
 - 6.2.4 Formålet forspildes 129
 - 6.2.5 Bevisførelse 130
 - 6.2.6 Tilstrækkeligt værn 130
 - 6.2.7 Sikkerhedsstillelse 131
 - 6.2.8 Værneting 132
 - 6.2.9 Justifikationssag og kære 133
- 6.3 Retsvirkninger af forbud 134
- 6.4 Uberettiget fogedforbud 135

LITTERATUR 137

DOMSOVERSIGT 139

REGISTER 163

“Konkurrence- og kundeklausuler” er en praktisk håndbog for alle, der har behov for en samlet beskrivelse af, hvad en medarbejder i konkurrencemæssig henseende må og ikke må i forhold til arbejdsgiveren. Bogen er koncentreret om aftalte konkurrence- og kundeklausuler, men indeholder også en beskrivelse af den loyalitetspligt, der følger af ansættelsesforholdets eksistens, og de indskrænkninger, som Markedsføringslovens §§ 1 og 10 indebærer.

Alle faser omkring konkurrence- og kundeklausuler behandles i bogen:

- aspekterne i de overvejelser, der skal gøres, før en klausul aftales
- rækkevidden af forskellige klausuler
- formerne for vederlæggelse af klausuler
- mulighederne for tilsidesættelse af klausuler
- håndhævelsen ved erstatning, konventionalbod eller fogedforbud

Forfatterne har lagt vægt på en praktisk og forståelig gennemgang af reglerne, men har samtidig tillagt det betydning at give et grundigt indblik i den righoldige retspraksis.

ADVOKAT MORTEN LANGER er praktiserende advokat med speciale i ansættelses- og arbejdsret. Derudover underviser han i ansættelses- og arbejdsret på lederkurser og kurser afholdt af organisationer.

ADVOKAT MORTEN LAU SMITH har tidligere været praktiserende advokat og er nu ansat som koncernadvokat i en af landets største industrikoncerner.

GADJURA

ISBN 87-607-0448-9

9 788760 704512